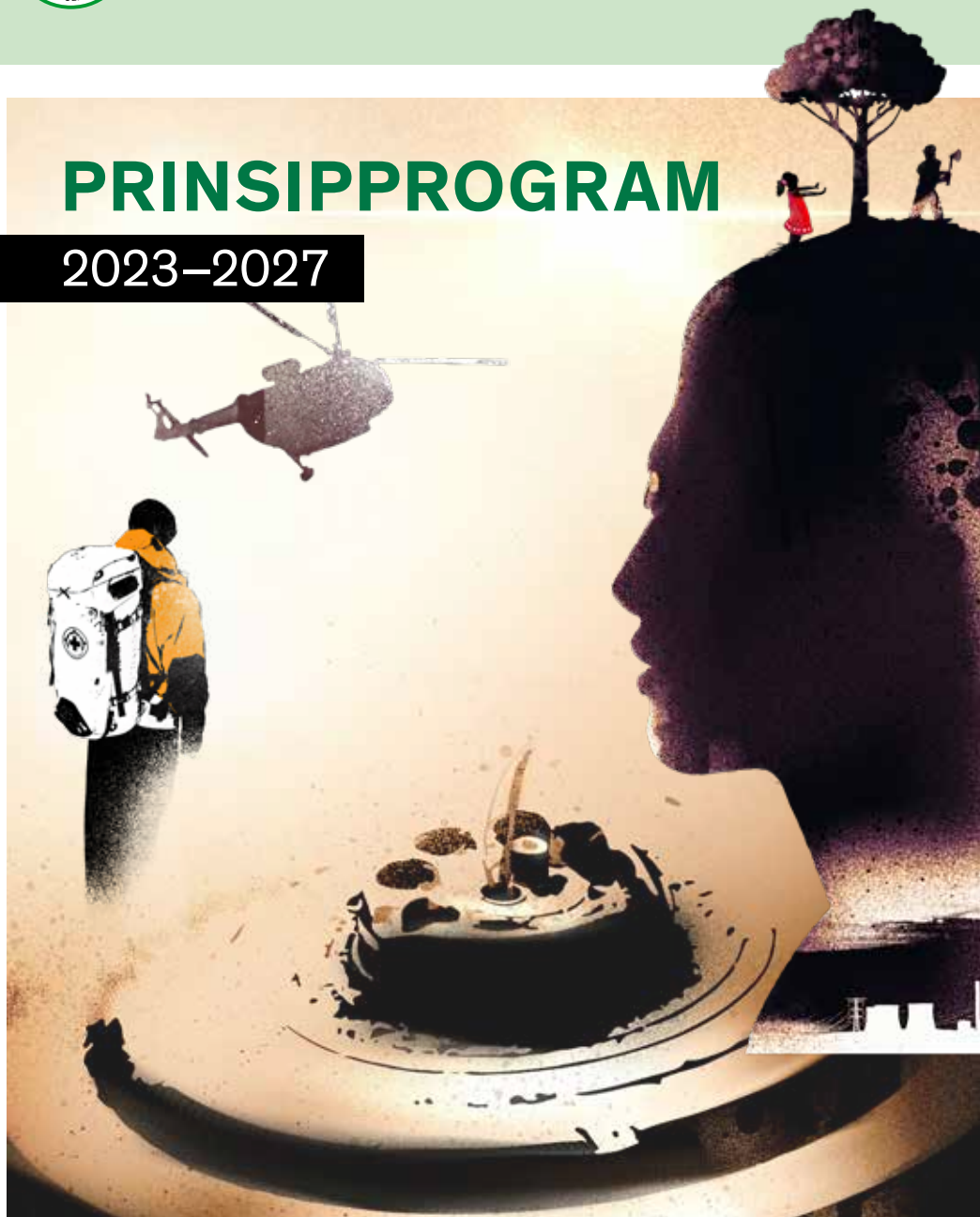

Norsk Folkehjelp

PRINSIPPROGRAM

2023–2027

SOLIDARITET I PRAKSIS

Norsk Folkehjelp er en medlemsorganisasjon som ble stiftet av LO i 1939. Vi er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon og står for fagbevegelsens grunnverdier: Samhold, solidaritet og menneskeverd. Norsk Folkehjelps verdigrunnlag bygger på like rettigheter for alle, uavhengig av kjønn, etnisk tilhørighet, religion, seksuell orientering, funksjonsevne og sosial status. Norsk Folkehjelp er en antirasistisk organisasjon.

Norsk Folkehjelp skal være en troverdig, åpen og uredd organisasjon – en organisasjon som tar standpunkt basert på kunnskap og erfaring fra praktisk arbeid og en organisasjon som utfordrer makt og urettferdighet. Vi er en politisk uavhengig organisasjon og skal ta stilling i viktige samfunnsdebatter. Organisasjonen skal gjennomgående være bevisst på likestillingsperspektivet i alle prosesser og programmer. Vårt mål om en mer rettferdig verden innebærer at vi har samarbeidspartnere som kan være i opposisjon til eller i konflikt med makthavere. Norsk Folkehjelp gjenkjennes gjennom praktisk innsats for andre mennesker. Om vi redder mennesker i nød på fjellet, driver solidaritetsarbeid i lokalsamfunn eller rydder en skolevei for miner, baseres arbeidet på solidaritet framfor veldedighet.

Solidaritet i praksis er vår visjon og kjennetegner vårt arbeid og engasjement. Norsk Folkehjelp arbeider innenfor to kjerneområder: Rettferdig fordeling av makt og ressurser og vern om liv og helse.

Norsk Folkehjelp har gjennom flere tiår utviklet en unik kompetanse innenfor mine- og eksplosivrydding og politisk påvirkningsarbeid for å forby miner og klasevåpen. Denne kompetansen bruker vi også til å beskytte sivile mot eksplosive våpen før, under og etter konflikt.

Norsk Folkehjelp er blant de største bidragsyterne til vår nasjonale redningstjeneste. Vi bidrar til førstehjelpsoplæring av befolkningen og bistår samfunnet ved behov. Lokal forankring og samarbeid mellom offentlig og frivillig sektor gir trygghet og tilgjengelighet når en ulykke eller katastrofe inntreffer. Frivillige organisasjoner spiller en betydelig rolle i den norske samfunnsstrukturen og bidrar til demokratiutvikling. Våre

medlemmer bidrar aktivt til sosialt fellesskap, politisk endring, en betydelig andel av velferden og en positiv utvikling av samfunnet.

Norsk Folkehjelp har lang og solid erfaring med partnersamarbeid for en rettferdig fordeling av makt og ressurser. Vi bidrar til at våre partnere kan fremme sin egen agenda og styrke sin innflytelse i samfunnet. Vi har over lengre tid sett en konsentrasjon av makt og ressurser på få hender. Den skjeve fordelingen av makt påvirker hvem som blir hørt og hvilke beslutninger som blir tatt. Sterk folkelig deltakelse og organisering er avgjørende for å endre dette. Kvinners innflytelse må styrkes for at de skal kunne delta på lik linje med menn.

Mennesker er på flukt i store deler av verden, men møter stengte grenser. En økende polarisering fører til steile fronter, økt fremmedfrykt og en tydelig motstand mot innvandring i deler av befolkningen. Diskriminering arbeids- og samfunnsliv og økt ulikhet skaper problemer med inkludering og utfordrer vår tillit til hverandre. Norsk Folkehjelp jobber aktivt og målrettet for at asylsøkere og personer med innvandrerbakgrunn blir inkludert og gis mulighet til å bruke sine ressurser og bidra i fellesskapet. Ettersom kvinner med innvandrerbakgrunn møter en rekke barrierer når det gjelder inkludering, må vi aktivt bidra til å øke kvinners selvtilitt og styrke.

Ungdom er en viktig ressurs og en pådriver for endringer i samfunnet. Deres deltakelse handler om retten til å være med og forandre samfunnet vi lever i. En sterk og inkluderende ungdomsorganisering, med målrettet aktivitet gjennom Solidaritetsungdom og Sanitetsungdom, sikrer tilvekst av gode tillitsvalgte, frivillige og mannskaper.

Endringer i klima og rasering av naturgrunnlag påvirker vårt arbeid både nasjonalt og internasjonalt. Det vil potensielt skape ytterligere samfunnsmessige skjevheter, og bidrar til politisk ustabilitet, økt konfliktnivå og til å drive flere mennesker på flukt. Klimaendringene vil også påvirke både type og mengde oppdrag for alle våre frivillige, og kreve en enda mer robust redningstjeneste og samfunnspolitisk beredskap nasjonalt.

DEMOKRATIUTVIKLING OG INTERNASJONAL SOLIDARITET

Fungerende og reelle demokratier er en forutsetning for rettferdig fordeling. Fattigdommen i verden reduseres ikke bare ved økt økonomisk vekst. Veksten må også fordeles. Norsk Folkehjelp skal arbeide for demokrati, rettigheter og fordeling av makt og ressurser.

Et organisert siviltt samfunn er avgjørende for å befeste demokratiet i et land. Kollektiv organisering representerer ikke bare medlemmenes interesser, men bidrar også til å bygge og forsvare demokratiet ved å stille beslutningstakere til ansvar og kreve resultater, innsyn og representativitet.

Norsk Folkehjelp engasjerer seg gjennom samarbeid med organisasjoner som kjemper for politiske og sosiale rettigheter i samfunn der demokratiet står svakt. På denne måten bidrar vi til at undertrykte grupper får en stemme og blir slagkraftige i kampen for demokrati. Dette partnersamarbeidet forplikter Norsk Folkehjelp til å ta opp politiske standpunkter om demokrati og fordeling av makt og ressurser overfor norske myndigheter, overfor norsk opinion og gjennom internasjonalt solidaritetsarbeid i egen medlemsorganisasjon.

Den internasjonale erfaringen må forankres nasjonalt for å skape økt engasjement blant Norsk Folkehjelps medlemmer.

Et bredt engasjement gir legitimitet overfor norske myndigheter og bidrar til å utvikle kunnskap om internasjonale spørsmål i befolkningen.

Norsk Folkehjelp skal være en solid humanitær aktør som sammen med våre partnere bidrar til å forebygge kriser og responderer med humanitær innsats under kriser, katastrofer og konflikt. Den humanitære innsatsen skal i hovedsak knyttes til det langsiktige partnersamarbeidet og bidra til å bygge motstandskraft i samfunnet. Humanitær innsats skal skje i tråd med de humanitære prinsippene og menneskerettighetene, ta hensyn til at kvinner og menn rammes ulikt og bidra til å styrke lokale aktører, og legge grunnlaget for at de som rammes av krise skal kunne øve innflytelse over sin egen situasjon.

Når klimarelaterte kriser skjer i områder hvor Norsk Folkehjelp driver internasjonalt solidaritetsarbeid, og hvor vår kompetanse trengs, skal vi respon-

dere raskt med humanitær innsats. Vår humanitære innsats bygger på lang-siktig samarbeid med lokale sivilsamfunnsorganisasjoner som ofte er de første til å snu seg rundt og bidra når kriser skjer. Vi skal støtte sivilsamfunn både med å bygge kompetanse for å håndtere klimatilpasning og med respons på klimarelaterte kriser. Sivilsamfunnsorganisasjoner spiller en helt sentral rolle i å fremme tiltak for å redusere klimautslipp, beskytte natur og fremme politiske tiltak for tilpasning til endret klima. Norsk Folkehjelp vil solidarisk støtte organisasjonene, deres rettigheter og handlingsrom.

Norsk Folkehjelp vil

- samarbeide med folkelige organisasjoner og sivilt samfunn for å fremme demokratisering og bidra til en mer rettferdig fordeling av makt og ressurser
- støtte samarbeidspartneres arbeid for at strategiske naturressurser forvaltes på en bærekraftig måte og kommer hele folket til gode
- fremme demokrati, menneskerettigheter, likestilling og rettferdig deling av makt og ressurser mellom kvinner og menn
- arbeide for at den norske utviklingspolitikken skal sette mer søkelys på makt- og ressursfordeling
- styrke motstandskraften i kriseutsatte samfunn gjennom å styrke de lokale aktørene
- fremme lokale organisasjoners rolle i å svare på humanitære kriser og styrke deres kapasitet til å ta på seg denne rollen
- bidra til økt engasjement og forståelse i våre lokallag, blant medlemmene og i befolkningen generelt om utviklingsspørsmål
- styrke samarbeidet med fagbevegelsen om demokratiutvikling og internasjonal solidaritet
- redusere organisasjonens eget klima- og miljøavtrykk i tråd med gjeldende internasjonale avtaler
- være en pålitelig kunnskapsbank for norsk offentlighet om sammenhengen mellom klima, kriser og ulikhet
- ved alle spørsmål om klima og kriser vurdere hvilke konsekvenser det har for kvinner og sårbare grupper, og se på hvordan de kan bli inkludert som aktører i klimatiltak
- være en tydelig stemme for at klima- og miljøtiltak tar hensyn til lokalbefolkning, rettferdig omstilling og menneskerettigheter, og jobbe for at sivilsamfunn i Sør høres og beskyttes i kampen for å redde miljø og sikre livsgrunnlag

FØRSTEHJELP OG REDNINGSTJENESTE

Den norske redningstjenesten er basert på at alle egnede ressurser – offentlige, private og frivillige – brukes i en offentlig koordinert innsats for å redde liv og helse. Norsk Folkehjelp er en av landets største frivillige redningsorganisasjoner og en sentral aktør i redningstjenesten. Vi stiller våre ressurser til rådighet ved katastrofer, søk etter savnede, snøskred og andre typer redningsaksjoner. Norsk Folkehjelp søker stadig ny kunnskap for å utvikle fag og kompetanse. På den måten kan våre mannskaper gjøre en best mulig innsats, hele året, under alle typer forhold.

Norsk Folkehjelp er en av landets største bidragsyttere innenfor frivillig helseberedskap hvor vi bidrar med beredskapsambulanser som støtte til helsevesenet, frivillige akuttjelpere og førstehjelpsberedskap på kultur- og idrettsarrangementer.

Trygge aktiviteter for barn og ungdom bidrar til samhold, opplæring og personlig utvikling. Aktivitetene har en stor egenverdi, samtidig som det tilrettelegges for at de kan bli fremtidens mannskap i Norsk Folkehjelp.

En landsomfattende førstehjelps- og redningstjeneste er en forutsetning for at vi skal kunne bo og være aktive i hele landet. I Norge må ressurser være lokale for å være tilgjengelige når ulykker, kriser eller terror inntreffer. Derfor må vi bygge kompetente redningsressurser over hele landet slik at Norge er et trygt samfunn å leve i.

Forebyggende arbeid er viktig for en helhetlig redningstjeneste. Dette innebærer opplæring i førstehjelp, fjellvett og fornuftig bruk av naturen. På den måten kan den enkelte både unngå fare, redde seg selv og hjelpe andre når ulykker og sykdom inntreffer. Også i Norge vil klimarelaterte kriser, som ekstreme værhendelser, utfordre samfunnssikkerheten framover. Situasjonen krever både lokal klimatilpasning og en robust redningstjeneste som responderer raskt. Oppdragene til den frivillige førstehjelps- og redningstjenesten i Norsk Folkehjelp vil oftere være et resultat av klimaendringer, og vi må forvente at antall oppdrag og alvorlighetsgraden i dem vil øke.

Norsk Folkehjelp vil

- være en synlig aktør og sette politisk dagsorden innenfor førstehjelp, redningstjeneste og ulykkesforebyggende arbeid
- styrke vår posisjon som en robust, landsomfattende aktør innenfor den norske redningstjenesten
- styrke vår posisjon som støtteaktør til helsetjenesten og kommunene innenfor frivillig helseberedskap
- utvikle og sikre høy faglig standard i vår innsats, og sørge for tilstrekkelig opplæring av våre mannskaper
- styrke og utvikle Sanitetsungdom slik at de blir en viktig rekrutteringskilde og kompetent tilskudd til vår frivillige rednings- og førstehjelpsinnset
- jobbe for gode økonomiske rammevilkår for den frivillige redningstjenesten
- arbeide for at de som er engasjert i den frivillige redningstjenesten unngår lønnsstap, har forsvarlige forsikringsordninger og forsvarlige økonomiske rammer
- arbeide for at den norske befolkningen kan førstehjelp, og sikre førstehjelpsopplæring av høy kvalitet
- jobbe for et tettere samarbeid, felles fagutvikling og standardisering innenfor redningstjenesten
- drive et aktivt forebyggende arbeid for å unngå ulykker
- bidra med førstehjelpsberedskap ved ulike kultur- og idrettsarrangementer
- være en organisasjon som bidrar akutt og over tid ved kriser og katastrofer
- sikre organisasjonsbygging og strategisk plassering av lokallag slik at vi raskt kan rykke ut til hendelser som krever vår innsats
- fokusere på kontinuerlig trening av mannskaper slik at de er forberedt på kompleksiteten i oppdragene de møter

FLYKTNING OG INKLUDERING

For å skape et inkluderende samfunn spiller frivilligheten en avgjørende rolle. Norsk Folkehjelp er en viktig bidragsyter for å fremme deltakelse i lokalsamfunn og organisasjonsliv, og bidrar til at flere får gode nettverk og blir aktive borgere i samfunnet. Praktisk erfaring og rettighetsfokus er et solid grunnlag for politisk innflytelse.

Altfor mange flyktninger og andre utsatte grupper står i dag utenfor arbeidslivet. Dette er mennesker som vil ha stor nytte av et arbeidsfellesskap og som representerer en stor ressurs for samfunnet. Økonomiske problemer og økte spenninger mellom ulike grupper av befolkningen kan undergrave ønsket om og viljen til inkludering hos mange i majoritetsbefolkningen. Økt fremmedfrykt og generalisering bidrar til økt diskriminering i arbeids- og samfunnsliv.

Norsk Folkehjelp skal bekjempe diskriminering og bidra til å skape et inkluderende arbeids- og samfunnsliv for alle. Også andre grupper i det norske samfunnet har behov for vår solidaritet. Mange av Norsk Folkehjelps lokallag er viktige bidragsytere med lokale samfunnstiltak som det offentlige ikke ivaretar. Å forebygge utenforskap vil stå sentralt i fremtidens samfunn.

Når klimaendringer fører til økt politisk ustabilitet og konfliktnivå, og samtidig gjør det vanskeligere å leve i mange områder i verden, betyr det at flere mennesker flykter fra hjemmene sine, på tvers av landegrenser. Norsk Folkehjelps frivillige samfunnspolitiske beredskap i Norge vil være sentral i å respondere raskt for å ta godt imot mennesker på flukt. Kriser skaper uro og usikkerhet. Våre frivillige sørger for at informasjon når ut på mange språk, skaper trygge møteplasser i urolige situasjoner, og sikrer at grunnleggende rettigheter ivaretas for alle, over tid.

Norsk Folkehjelp vil

- gjennom praktisk innsats bidra til at flyktninger og andre utsatte grupper blir inkludert i samfunnet
- styrke samarbeidet med fagbevegelsen om å bekjempe diskriminering og skape et inkluderende arbeidsliv for alle
- være pådriver og forkjemper for rettigheter, likestilling og gode levekår for innvandrere, flyktninger og asylsøkere
- styrke lokallagene for å sikre god organisasjonskunnskap, rekruttering og økt gjennomslagskraft i det politiske påvirkningsarbeidet
- styrke lokallagenes evne til å møte flyktninger fra ulike konfliktområder og ha kunnskap om hvordan håndtere flyktning- og inkluderings spørsmål generelt
- styrke og utvikle Solidaritetsungdom slik at de blir en viktig rekrutteringskilde og et kompetent tilskudd til vårt flyktning- og inkluderingsarbeid og andre samfunnsproblemer
- gjennom lokallagene være en brobygger mellom kjønn, grupper, kulturer og generasjoner i lokalsamfunnet
- være en synlig aktør og sette politisk dagsorden på flyktning- og inkluderingsfeltet
- motvirke usannheter og fordommer

HUMANITÆR NEDRUSTNING

Humanitær nedrustning handler om å redusere og forhindre sivile lidelser på grunn av våpen og ammunisjon. Sivilsamfunnsaktører spiller en avgjørende rolle i dette arbeidet. I alt vårt arbeid vil vi bidra til å øke nasjonal og lokal kompetanse.

Millioner av mennesker er utsatt for konsekvensene av væpnede konflikter, også lenge etter at konfliktene er over. Landminer, klasebomber og andre eksplosiver fører til død og ødelagte liv, og undergraver mulighetene for fredelig utvikling og demokratisk deltakelse. Kvinner og menn blir ofte rammet ulikt i konflikt, og det krever en særskilt bevissthet i vår respons.

Det langsiktige målet for Norsk Folkehjelps humanitære nedrustningsarbeid er at risikoen som miner, klaseammunisjon og andre våpen utgjør, reduseres til et nivå hvor sivile kan leve trygt og der utvikling ikke begrenses. Gjennom vårt arbeid skal vi forhindre lidelse forbundet med våpen og ammunisjon før, under og etter at de blir brukt.

Norsk Folkehjelp skal være en av de viktigste globale aktørene innenfor humanitær eksplosivrydding. Vi skal også bruke vår kompetanse til sikring og destruksjon av våpen og ammunisjon. Vi skal styrke vårt operasjonelle og politiske arbeid for å beskytte sivile mot eksplosive våpen i tettbygde strøk. Samtidig er det viktig å sikre full og effektiv implementering av vedtatte konvensjoner.

Basert på våre erfaringer fra de vellykkede prosessene som førte til forbudene mot antipersonellminer og klaseammunisjon vil Norsk Folkehjelp bidra til ytterligere humanitære nedrustningsagendaer. Vi vil jobbe videre for styrking av internasjonale normer og regler for beskyttelse av sivile.

Atomvåpen er den største våpentrusselfen mot menneskeheten og miljøet. Norsk Folkehjelp vil fortsette arbeidet for at flere land skal slutte seg til forbudet mot atomvåpen, samt øke kunnskapen om og forståelsen av de humanitære konsekvensene av atomvåpen.

Som en ledende global aktør innenfor humanitær eksplosivrydding, innebærer rask respons for Norsk Folkehjelp å tidlig gå inn og rydde i konfliktområder. Krig skaper store miljøproblemer, blant annet gjennom forurensning og ødelagte jordbruksområder.

Norsk Folkehjelp vil

- jobbe operasjonelt og politisk for økt beskyttelse av sivile før, under og etter konflikt og å styrke internasjonale regler og normer innenfor humanitær nedrustning
- jobbe for bedre kvalitet, effekt og kostnadseffektivitet i frigjøring av landområder som har miner, klaseammunisjon og andre eksplosive krigsetterlatenskaper
- jobbe for å styrke internasjonale regler og normer rundt våpen, for å beskytte sivile
- jobbe for å redusere trusselen som miner, klaseammunisjon, giftig avfall etter krig, eksplosive våpen, usikrede våpenlagre og kjernefysiske våpen utgjør
- jobbe for å øke kunnskapen om de humanitære konsekvensene av atomvåpen og at Norge og andre stater slutter seg til forbudet mot atomvåpen
- jobbe for å stanse bruk av eksplosive våpen i tettbygde strøk, samt bidra til sivil beredskap og beskyttelse av sivile mot eksplosive våpen
- bidra til økt engasjement og aktivitet i lokallagene, og økt forståelse blant befolkningen for humanitær nedrustning
- redusere sivile lidelser i konflikt gjennom å kreve sluttbrukererklæring på norsk våpeneksport også til allierte
- jobbe for økt beskyttelse av miljø og klima i eksplosivrydding og nedrustning, og bidra til beskyttelse av miljøet før, under og etter konflikt

Norsk Folkehjelp

Postboks 8844, Youngstorget 0028 Oslo

Besøksadresse: **Stortorvet 10 - inngang Møllergata - 4. etasje**

Sentralbord: **22 03 77 00** - Pressetelefon: **940 09 950**

E-post: **norsk.folkehjelp@npaid.org**

folkehjelp.no

Temaet for Landsmøtet 2023 var Klima og kriser og illustrasjonene i denne periodens prinsippprogram gjenspeiler dette temaet.

Illustrasjoner: Johan Reisang

